

Hà Nội, ngày 24 tháng 12 năm 2021

BÁO CÁO**Công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật năm 2021**

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Theo quy định tại khoản 6 Điều 1 Nghị định số 32/2020/NĐ-CP ngày 15/3/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ngày 23/7/2012 của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật, Bộ Tư pháp có trách nhiệm “*Hàng năm báo cáo Thủ tướng Chính phủ về công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật trong phạm vi cả nước*”. Trên cơ sở tổng hợp báo cáo của các bộ, ngành, địa phương và kết quả triển khai nhiệm vụ theo dõi tình hình thi hành pháp luật năm 2021, Bộ Tư pháp kính báo cáo Thủ tướng Chính phủ như sau:

Phần thứ nhất**CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NHIỆM VỤ
THEO DÕI TÌNH HÌNH THI HÀNH PHÁP LUẬT****I. NHỮNG KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC****1. Về xây dựng, hoàn thiện thể chế theo dõi thi hành pháp luật**

Thực hiện Quyết định số 242/QĐ-TTg ngày 26/02/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tổ chức thi hành pháp luật giai đoạn 2018-2022”, trong năm 2021, Bộ Tư pháp đã chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành, địa phương xây dựng, ban hành Thông tư số 04/TT-BTP ngày 21/6/2021 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn thi hành Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ngày 23/7/2012 của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật và Nghị định số 32/2020/NĐ-CP ngày 05/3/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều Nghị định số 59/2012/NĐ-CP. Đồng thời, Bộ Tư pháp đã xây dựng và hiện đang hoàn thiện dự thảo Thông tư quy định chi tiết việc xem xét, đánh giá tình hình thi hành pháp luật.

2. Về các điều kiện bảo đảm thực hiện công tác theo dõi thi hành pháp luật

Nhằm nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ công chức thực hiện nhiệm vụ theo dõi thi hành pháp luật, ngay từ đầu năm 2021, Bộ Tư pháp đã dự kiến tổ chức các lớp tập huấn chuyên sâu nghiệp vụ công tác theo dõi thi hành pháp luật cho đội ngũ cán bộ, công chức pháp chế các bộ, ngành và các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, cấp huyện. Tuy nhiên, do tình hình diễn biến dịch bệnh Covid-19 phức tạp trên phạm vi cả nước, do đó Bộ Tư pháp chỉ tổ chức được 01 lớp tập huấn chuyên sâu nghiệp vụ công tác theo dõi thi hành pháp luật¹.

Về nguồn nhân lực và kinh phí triển khai thực hiện: Tại các bộ, ngành và địa phương, nhiệm vụ theo dõi thi hành pháp luật được giao cho tổ chức pháp chế, công chức làm công tác pháp chế; các sở, ngành chuyên môn tiếp tục duy trì Phòng Pháp chế hoặc bố trí công chức pháp chế theo Nghị định số 55/2011/NĐ-CP ngày 04/7/2011 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của tổ chức pháp chế. Về kinh phí, Bộ Tư pháp đã bố trí đầy đủ kinh phí để thực hiện công tác theo dõi thi hành pháp luật trong lĩnh vực trọng tâm, liên ngành và lĩnh vực trọng tâm của Bộ Tư pháp. Các bộ, ngành, địa phương chủ yếu vận dụng, bố trí kinh phí triển khai các hoạt động theo dõi thi hành pháp luật từ nguồn kinh phí thường xuyên theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước.

3. Việc tổ chức thực hiện theo dõi thi hành pháp luật

Ngày 13/01/2021, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 49/QĐ-TTg ban hành Kế hoạch theo dõi tình hình thi hành pháp luật trong lĩnh vực trọng tâm, liên ngành năm 2021. Thực hiện kế hoạch, Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng và ban hành Hệ dữ liệu văn bản quy phạm pháp luật có nội dung liên quan đến cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy. Bên cạnh đó, Bộ Tư pháp đã thực hiện trách nhiệm đôn đốc, hướng dẫn các bộ, ngành và địa phương trong việc thực hiện theo dõi tình hình thi hành pháp luật.

¹ Hội nghị được tổ chức trực tuyến ngày 10/12/2021.

Về công tác kiểm tra, điều tra, khảo sát tình hình theo dõi thi hành pháp luật, do diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19 trên phạm vi cả nước, Bộ Tư pháp đã không tổ chức kiểm tra, điều tra, khảo sát trực tiếp tại các bộ, ngành, địa phương mà tổ chức thu thập thông tin để đánh giá thông qua báo cáo hành chính, trao đổi thông tin, hướng dẫn nghiệp vụ bằng các phương tiện trực tuyến.

Theo tổng hợp của Bộ Tư pháp, các bộ, cơ quan ngang bộ và 63/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã xây dựng, ban hành kế hoạch và tổ chức theo dõi thi hành pháp luật của bộ, ngành và địa phương theo quy định của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ngày 23/7/2012 và Nghị định số 32/2020/NĐ-CP ngày 15/3/2020 của Chính phủ. Nhiều bộ, ngành, địa phương đã ban hành Quy chế phối hợp thực hiện công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật trong phạm vi quản lý theo ngành, lĩnh vực hoặc địa bàn².

II. TỒN TẠI, HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Tồn tại, hạn chế

- Thể chế pháp luật về theo dõi thi hành pháp luật mới ở tầm Nghị định do Chính phủ ban hành nên việc theo dõi thi hành pháp luật chưa được thực hiện đồng bộ, toàn diện trong hệ thống cơ quan nhà nước;

- Việc triển khai hoạt động theo dõi thi hành pháp luật ở một số bộ, ngành, địa phương còn mang tính hình thức, chưa thực sự phát huy hiệu quả của công tác này trong việc nâng cao hiệu lực, hiệu quả thi hành pháp luật và hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật thuộc phạm vi, lĩnh vực quản lý của bộ, ngành và địa phương;

- Tổ chức bộ máy, biên chế pháp chế được giao nhiệm vụ thực hiện công tác theo dõi thi hành pháp luật chưa được kiện toàn, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Mặc dù Nghị định số 55/2011/NĐ-CP ngày 04/7/2011 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của tổ chức pháp chế vẫn còn hiệu lực thi hành nhưng trên thực tế, rất nhiều địa phương không thể thực hiện đúng quy định do không được bố trí biên chế, dẫn đến việc giải thể, sáp nhập Phòng Pháp chế tại các sở, ngành chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp

² Tính đến ngày 25/12/2021, đã có 07/18 bộ và 42/63 địa phương ban hành Quy chế phối hợp thực hiện công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật. Đặc biệt, năm 2021, Ban Thường vụ tỉnh ủy Bắc Giang đã ban hành Chỉ thị số 06-CT/TU ngày 05/5/2021 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác tổ chức thi hành pháp luật trên địa bàn tỉnh.

tình. Việc thực hiện nhiệm vụ pháp chế nói chung và theo dõi thi hành pháp luật nói riêng được giao cho cán bộ, công chức chuyên môn kiêm nhiệm thực hiện.

- Kinh phí đảm bảo thực hiện công tác theo dõi thi hành pháp luật chưa có mục chi riêng mà chủ yếu được bố trí trong nguồn kinh phí hàng năm dành cho công tác pháp chế, chỉ đáp ứng được một phần yêu cầu triển khai thực hiện các hoạt động của công tác theo dõi thi hành pháp luật;

- Việc thực hiện chế độ báo cáo theo dõi tình hình thi hành pháp luật vẫn chưa thực hiện đúng quy định, đặc biệt là về thời hạn gửi báo cáo theo quy định của khoản 6 Điều 1 Nghị định số 32/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ngày 23/7/2012 của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật³.

2. Nguyên nhân

- Công tác theo dõi thi hành pháp luật có phạm vi rộng, gắn với tất cả các lĩnh vực quản lý nhà nước, trong khi đó, trách nhiệm của các chủ thể trong việc tổ chức theo dõi thi hành pháp luật còn chưa được pháp luật quy định rõ ràng, cụ thể;

- Nhà nước ta đang trong bối cảnh tinh giản biên chế, thắt chặt chi tiêu công nên việc bố trí nguồn lực việc thực hiện công tác theo dõi thi hành pháp luật còn hạn chế, chưa tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ;

- Một số Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị vẫn chưa nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của việc theo dõi thi hành pháp luật, dẫn đến chưa quan tâm, chỉ đạo thường xuyên việc thực hiện công tác này.

- Do tình hình dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp trên cả nước, do đó việc tổ chức thực hiện kế hoạch theo dõi tình hình thi hành pháp luật năm 2021 gặp nhiều hạn chế, khó khăn.

Phần thứ hai

KẾT QUẢ THEO DÕI TÌNH HÌNH THI HÀNH PHÁP LUẬT NĂM 2021

1. Đánh giá chung về tình hình thi hành pháp luật trên phạm vi cả nước

1.1. Tình hình ban hành văn bản quy định chi tiết

³ Tính đến ngày 25/12/2021, Bộ Tư pháp chưa nhận được báo cáo của 02/63 địa phương: Cần Thơ, Điện Biên.

Kết quả theo dõi tình hình ban hành văn bản quy định chi tiết cho thấy năm 2021, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các bộ, cơ quan ngang bộ đã ban hành được 65 văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành các luật, pháp lệnh (40 nghị định, 06 quyết định và 19 thông tư). Số lượng văn bản nợ ban hành đã giảm mạnh so với giai đoạn trước⁴. Việc xây dựng, ban hành văn bản quy định chi tiết đã được thực hiện theo đúng thẩm quyền, trình tự, thủ tục theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Dự thảo văn bản quy định chi tiết đều được cơ quan chủ trì tổ chức lấy ý kiến các đối tượng chịu sự tác động trực tiếp, các cơ quan, đơn vị có liên quan; đăng tải công khai trên Cổng thông tin điện tử để lấy ý kiến rộng rãi của các cơ quan, tổ chức, cá nhân; thực hiện đánh giá tác động thủ tục hành chính, góp ý, thẩm định văn bản. Các bộ đã có nhiều cố gắng, tập trung nguồn lực soạn thảo văn bản quy định chi tiết để bảo đảm có hiệu lực cùng với thời điểm có hiệu lực của luật.

Đối với công tác thẩm định các nghị định của Chính phủ, quyết định của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Tư pháp đã tuân thủ đầy đủ quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 về trình tự, thủ tục, nội dung thẩm định. Tất cả các dự án, dự thảo đều được Bộ Tư pháp thành lập hội đồng tư vấn thẩm định hoặc Hội đồng thẩm định theo đúng quy định. Nội dung thẩm định bám sát quy định của Luật năm 2015, trong đó chú trọng tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất của hệ thống pháp luật, vấn đề về thủ tục hành chính, lồng ghép giới và kiên quyết không đưa các quy định về tổ chức, bộ máy, biên chế trong các văn bản pháp luật không thuộc lĩnh vực tổ chức nhà nước. Việc thẩm định các thông tư là văn bản quy định chi tiết, năm 2021 các bộ cũng tích cực quan tâm, chỉ đạo đầu mối là tổ chức pháp chế. Theo đó, hoạt động thẩm định thông tư cũng dần đi vào nề nếp, đánh giá, thẩm định được đúng chất lượng của dự thảo văn bản.

Trong năm 2021, Bộ Tư pháp đã kiểm tra theo thẩm quyền đối với 3.644 văn bản (gồm 301 văn bản của các bộ, cơ quan ngang bộ; 3.343 văn bản của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh). Qua kiểm tra đã phát hiện, kết luận kiểm tra, kiến nghị xử lý đối với 77 văn bản có quy định trái pháp luật về thẩm quyền, nội dung (gồm 06 văn bản của các bộ, cơ quan ngang bộ; 71 văn bản của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh), trong đó có 09 văn

⁴ Nợ 06 văn bản văn bản quy phạm pháp luật (04 nghị định, 01 quyết định, 01 thông tư), giảm 09 văn bản so với cùng kỳ năm 2020.

bản không phải là văn bản quy phạm pháp luật nhưng có chứa quy phạm pháp luật (01 văn bản của cấp bộ, 08 văn bản của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh); đến nay, có 52/77 văn bản đã được cơ quan ban hành xử lý. Ngoài ra, trên cơ sở theo dõi, đôn đốc của Bộ Tư pháp, có 28 văn bản có quy định trái pháp luật được Bộ Tư pháp kết luận trước năm 2021 đã được cơ quan ban hành xử lý.

1.2. Tình hình bảo đảm các điều kiện thi hành pháp luật

Công tác tập huấn, phổ biến kiến thức pháp luật được các bộ, ngành và địa phương tổ chức thường xuyên, kịp thời, đầy đủ đến nhiều đối tượng và quần chúng nhân dân qua nhiều hình thức đa dạng, phong phú tạo nên sự chuyên biến tích cực trong nhận thức của đội ngũ cán bộ, công chức thi hành pháp luật và người dân. Trong bối cảnh phòng chống dịch Covid-19, mặc dù số cuộc tuyên truyền, phổ biến pháp luật trực tiếp giảm, nhưng công tác tuyên truyền qua phương thức trực tuyến tiếp tục được đẩy mạnh. Trong năm 2021, Bộ Tư pháp đã chủ trì, phối hợp các bộ, ngành, địa phương tổng hợp, biên soạn một số tài liệu, tờ gấp liên quan đến các quy định của pháp luật phòng, chống bệnh truyền nhiễm đăng tải trên Trang thông tin điện tử Phổ biến giáo dục pháp luật của Bộ Tư pháp⁵.

Về tổ chức bộ máy, biên chế cán bộ, công chức thi hành pháp luật, thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, theo quy định tại Nghị định số 101/2020/NĐ-CP ngày 28/8/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 123/2016/NĐ-CP ngày 01/9/2016 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của bộ, cơ quan ngang bộ; Nghị định số 107/2020/NĐ-CP ngày 14/9/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 24/2014/NĐ-CP ngày 04/4/2014 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Nghị định số 108/2020/NĐ-CP ngày 14/9/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 37/2014/NĐ-CP ngày 05/5/2014 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, trong đó về tổ chức bộ máy đã phân cấp cho địa phương. Căn cứ quy định

⁵ <https://pbgdpl.moj.gov.vn/qt/tintuc/Pages/Hoat-Dong-PBGDPLTW.aspx?ItemID=1281>.

tiêu chí thành lập tổ chức nêu trên và yêu cầu thực tiễn, các bộ, ngành, địa phương sẽ kiện toàn lại cơ cấu tổ chức trong đó có tổ chức pháp chế cho phù hợp.

Đối với ngành tư pháp, các cơ quan tư pháp trong toàn ngành đã tập trung kiện toàn tổ chức, bộ máy theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW, Nghị quyết số 19-NQ/TW của Hội nghị BCH Trung ương lần thứ 6 khoá XII và các yêu cầu của Chính phủ, bảo đảm thống nhất, thực hiện tốt các chức năng, nhiệm vụ được giao. Công tác quản lý biên chế được thực hiện đúng số lượng phân bổ của Bộ Nội vụ và Kế hoạch phân bổ biên chế theo giai đoạn, theo từng năm phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị, kịp thời đáp ứng yêu cầu công tác của Bộ, Ngành. Tổ chức pháp chế các Bộ, ngành, các cơ quan tư pháp địa phương cũng đã tham mưu, trình cấp có thẩm quyền phê duyệt và triển khai các đề án tinh giản biên chế theo các Nghị quyết của Trung ương và quy định của Chính phủ.

Qua theo dõi, thống kê của Bộ Tư pháp, đội ngũ cán bộ, công chức thực hiện công tác theo dõi thi hành pháp luật trên phạm vi cả nước chủ yếu là cán bộ kiêm nhiệm. Năm 2021, cả nước có 25/63 địa phương còn đơn vị “Phòng Quản lý xử lý vi phạm hành chính và theo dõi thi hành pháp luật” độc lập, 38/63 địa phương đã tổ chức giải thể, sáp nhập đơn vị “Phòng Quản lý xử lý vi phạm hành chính và theo dõi thi hành pháp luật”.

1.3. Tình hình tuân thủ pháp luật

a) Tình hình thi hành pháp luật của cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền

Trong năm 2021, việc thi hành pháp luật của cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền đã đạt được những kết quả, chuyển biến tích cực như: công tác thanh tra, kiểm tra tiếp tục được tăng cường, tập trung vào các lĩnh vực có nhiều dư luận về tiêu cực, tham nhũng; đẩy nhanh tiến độ thanh tra các vụ việc phức tạp, được dư luận xã hội đặc biệt quan tâm. Năm 2021, do diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19, số cuộc thanh tra hành chính và thanh tra chuyên ngành giảm so với năm 2020, tuy nhiên qua thanh tra đã phát hiện, xử lý nhiều vi phạm pháp luật; thu hồi tài sản sau thanh tra đạt tỷ lệ cao; kiến nghị chấn chỉnh, khắc phục nhiều bất cập, sơ hở trong việc ban hành chính sách, pháp luật. Trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm, các ngành, các cấp đã đẩy mạnh việc thực hiện điều tra, truy tố, xét xử nghiêm minh các vụ án kinh tế, tham nhũng nghiêm trọng. Đặc biệt, khi đại dịch Covid-19 bùng phát, Chính phủ đã chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương đánh giá tổng thể, toàn diện những tác động, ảnh hưởng của

dịch bệnh đến tình hình kinh tế - xã hội, an ninh, trật tự để đề ra các giải pháp hiệu quả, giải quyết việc phát sinh một số loại tội phạm, vi phạm liên quan đến công tác phòng, chống dịch bệnh Covid-19. Công tác xử lý vi phạm hành chính cơ bản được thực hiện theo đúng quy định của pháp luật; trật tự an toàn giao thông, trật tự công cộng được bảo đảm, tai nạn giao thông giảm cả ba tiêu chí so với năm 2020.

Tuy nhiên, việc thi hành pháp luật của cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền vẫn còn tồn tại, hạn chế như: việc đổi mới lề lối làm việc, tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong một số cơ quan, đơn vị chưa đáp ứng yêu cầu, tham nhũng, lãng phí ở một số nơi còn chưa được xử lý kịp thời; cơ chế phối hợp giữa các cấp, các ngành và trong nội bộ cơ quan, đơn vị hiệu quả chưa cao.

b) Tình hình tuân thủ pháp luật của các tổ chức, cá nhân và công dân

Qua theo dõi cho thấy, về cơ bản, các tổ chức và cá nhân có ý thức tuân thủ, chấp hành các quy định pháp luật của Nhà nước. Tuy nhiên, tình trạng vi phạm pháp luật vẫn tiếp tục diễn biến phức tạp. Bộ Tư pháp thấy rằng nguyên nhân chủ yếu của tình hình vi phạm pháp luật nêu trên do ý thức chấp hành pháp luật của một số cơ quan tổ chức cá nhân còn yếu, công tác quản lý nhà nước ở một số lĩnh vực còn có nhiều sơ hở, thiếu sót; công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật nhiều nơi hiệu quả chưa cao, sự xuống cấp về đạo đức, nhất là của một bộ phận thanh thiếu niên đang báo động, đặc biệt trong năm 2021 trong bối cảnh đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp dẫn đến một số tội phạm có xu hướng gia tăng. Bên cạnh đó, hệ thống pháp luật còn có những hạn chế, bất cập, nhiều quy định mâu thuẫn, chồng chéo, chưa đảm bảo tính thống nhất đồng bộ, khả thi đã ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả thi hành pháp luật. Một số cán bộ, công chức còn vi phạm chế độ công vụ, đạo đức công vụ làm ảnh hưởng tới niềm tin của người dân vào nhà nước.

2. Tình hình thi hành pháp luật trong lĩnh vực trọng tâm, liên ngành năm 2021

2.1. Những kết quả đạt được

a) Việc ban hành văn bản quy định chi tiết thi hành văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực trọng tâm, liên ngành

Năm 2021, Bộ Tư pháp đã chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng Hệ dữ liệu văn bản quy phạm pháp luật có nội dung liên quan đến cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục

đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy để hướng dẫn các bộ, ngành, địa phương triển khai thực hiện Kế hoạch theo dõi tình hình thi hành pháp luật năm 2021⁶.

Qua theo dõi, Bộ Tư pháp thấy rằng các bộ, ngành, địa phương đã chủ động, tích cực tham mưu Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành các văn bản quy định chi tiết thi hành luật, pháp lệnh và ban hành theo thẩm quyền các văn bản quy định chi tiết thi hành văn bản quy phạm pháp luật cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy, nhằm triển khai thi hành đầy đủ và kịp thời trong thực tiễn cuộc sống. Trên cơ sở tổng hợp báo cáo của các bộ, ngành và địa phương cho thấy, công tác xây dựng văn bản triển khai và hướng dẫn thi hành pháp luật về các lĩnh vực trọng tâm, liên ngành nêu trên được lãnh đạo các bộ, ngành và các cấp ủy đảng, chính quyền địa phương tích cực quan tâm, về cơ bản đã đảm bảo tính kịp thời, đầy đủ, thống nhất và đồng bộ, khả thi, đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

Trong lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; bảo vệ môi trường biển và hải đảo Bộ Tài nguyên – Môi trường đã tham mưu Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành 06 nghị định, 01 quyết định, ban hành theo thẩm quyền 21 thông tư và đang trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ 07 dự thảo văn bản quy phạm pháp luật. Năm 2021, không có văn bản quy định chi tiết trong lĩnh vực giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy được ban hành⁷.

b) Việc bảo đảm các điều kiện cho thi hành pháp luật trong các lĩnh vực trọng tâm, liên ngành

- Tổ chức bộ máy của các ngành thuộc lĩnh vực trọng tâm, liên ngành được quan tâm, xây dựng và củng cố kiện toàn từ trung ương đến địa phương đáp ứng ngày một tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ cho thi hành pháp luật. Tại Trung ương, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã bố trí nguồn lực về biên chế, kinh phí để triển khai thực hiện pháp luật về đất đai, môi trường theo yêu cầu chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước được giao; Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn bố trí

⁶ Công văn số 1043/BTP-QLXLVPHC&TDTHPL ngày 9/4/2021 về việc ban hành Danh mục văn bản quy phạm pháp luật có nội dung liên quan đến cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy.

⁷ Năm 2020, Bộ Công an đã tham mưu Chính phủ ban hành 01 nghị định; ban hành theo thẩm quyền 07 thông tư.

nguồn lực về biên chế, kinh phí để triển khai thực hiện pháp luật về rừng, chuyển mục đích sử dụng rừng; Bộ Công an bố trí nguồn lực về biên chế, kinh phí để triển khai thực hiện pháp luật về bảo đảm các điều kiện phòng cháy và chữa cháy. Tại các địa phương, việc bố trí kinh phí, cơ sở vật chất, tổ chức bộ máy, biên chế triển khai thi hành các quy định pháp luật về lĩnh vực trọng tâm, liên ngành đã được quan tâm đảm bảo, bố trí phù hợp với điều kiện và nguồn ngân sách nhà nước. Đội ngũ cán bộ, công chức lãnh đạo có chuyên môn sâu về nghiệp vụ, có năng lực thực tiễn và am hiểu pháp luật nên công tác tham mưu hoạch định các chính sách và triển khai thi hành pháp luật về đất đai, môi trường, phòng cháy chữa cháy trên địa bàn các tỉnh đã có sự thay đổi hiệu quả hơn. Trình độ của đội ngũ cán bộ, công chức thực thi công vụ nhìn chung đã đáp ứng về tiêu chuẩn, yêu cầu thực hiện nhiệm vụ thi hành pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy.

- Công tác tuyên truyền, phổ biến các quy định của pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy luôn được các bộ, ngành và địa phương quan tâm, chỉ đạo thực hiện. Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Công an đã chú trọng tổ chức tuyên truyền pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy phù hợp với từng đối tượng, nâng cao nhận thức và trách nhiệm của tổ chức, cá nhân. Về phía các địa phương, qua theo dõi, Bộ Tư pháp nhận thấy công tác tuyên truyền phổ biến pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy đã được các địa phương quan tâm, chú trọng thực hiện bằng nhiều hình thức phù hợp với bối cảnh dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp.

c) Việc tuân thủ pháp luật trong lĩnh vực trọng tâm, liên ngành

Tại Trung ương, các bộ, ngành đã cơ bản triển khai đúng chương trình, kế hoạch thanh tra, kiểm tra đã được phê duyệt, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra đột xuất; phối hợp nhằm giải quyết kịp thời những vướng mắc, bất cập về cơ

chế, chính sách, pháp luật thuộc phạm vi quản lý nhà nước về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy. Qua thanh tra, kiểm tra đã phát hiện và xử lý kịp thời nhiều vụ việc vi phạm, giúp các doanh nghiệp được thanh tra, kiểm tra hoàn thiện hồ sơ, thủ tục, khắc phục các vi phạm, tồn tại; cập nhật các quy định mới về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy cho các địa phương và đối tượng thanh tra, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của các tổ chức và cá nhân; phát hiện những bất cập trong các quy định của pháp luật để tổng hợp và đề xuất sửa đổi.

Tại các địa phương trên cả nước đã tổ chức nhiều cuộc thanh tra, kiểm tra việc chấp hành chính sách pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy. Công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm đã được các cơ quan nhà nước tiến hành thường xuyên, đã phát hiện và xử lý kịp thời các vi phạm pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy. Qua kết quả thanh tra, kiểm tra cho thấy, về cơ bản, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức thi hành pháp luật đã tuân thủ nghiêm túc các quy định về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy. Việc giải quyết các khiếu kiện, khiếu nại, tố cáo liên quan đến thực hiện chế độ, chính sách về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy cơ bản được kịp thời, đúng pháp luật, khách quan, công khai, đảm bảo đúng trình tự, thủ tục.

Năm 2021, Tòa án nhân dân các cấp đã thụ lý, giải quyết 2768/6232 vụ án hành chính, 411/429 vụ án hình sự theo thủ tục sơ thẩm về các lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; tội gây ô nhiễm môi trường và các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy. Trong công tác giải quyết, xét xử các vụ án hành chính, vụ án hình

sự, Tòa án nhân dân tối cao đã chỉ đạo các Tòa án tăng cường phối hợp với các cơ quan tiến hành tố tụng được thực hiện theo đúng quy định của pháp luật tố tụng để đưa các vụ án ra xét xử kịp thời. Các Tòa án đã khắc phục triệt để việc quá thời hạn giải quyết theo quy định của pháp luật và không có vụ án để quá hạn luật định do nguyên nhân chủ quan.

Đối với việc tuân thủ pháp luật của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, Bộ Tư pháp thấy rằng, nhận thức của người dân, doanh nghiệp về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy ngày càng cao, đa số cơ quan, tổ chức, cá nhân đã chấp hành tốt các quy định của pháp luật do Nhà nước ban hành.

2.2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

a) Về ban hành văn bản quy định chi tiết thi hành văn bản quy phạm pháp luật

Trong năm 2021, dịch bệnh Covid-19 đã ảnh hưởng rất lớn đến đời sống kinh tế - xã hội, Chính phủ, các bộ, cơ quan ngang bộ phải tập trung nguồn lực cho công tác phòng, chống dịch bệnh, khắc phục hậu quả; xây dựng một số văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, hỗ trợ người dân, doanh nghiệp ứng phó với dịch bệnh Covid-19 nên công tác xây dựng, ban hành thể chế, văn bản quy định chi tiết có độ trễ so với tiến độ được phân công. Việc chấp hành kỷ cương, kỷ luật trong xây dựng văn bản ở một số nơi còn chưa nghiêm, trong khi việc áp dụng hình thức kỷ luật đối với cơ quan, tổ chức, cá nhân do chậm ban hành văn bản quy định chi tiết hoặc trong văn bản quy định chi tiết có nội dung trái pháp luật còn nhiều vướng mắc. Bên cạnh đó, việc thi hành các quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (được sửa đổi, bổ sung năm 2020) liên quan đến ban hành văn bản quy định chi tiết vẫn còn hạn chế, trong đó có quy định về chuẩn bị dự thảo các văn bản quy định chi tiết thuộc thẩm quyền của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ để trình cấp có thẩm quyền kèm theo khi trình dự án, dự thảo luật, pháp lệnh, nghị quyết.

Những tồn tại hạn chế nêu trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân, trong đó có thể kể đến nguyên nhân số lượng văn bản quy định chi tiết quá lớn, trong khi đội ngũ cán bộ, công chức tham mưu xây dựng pháp luật còn thiếu về số lượng và chưa được đào tạo chuyên sâu nghiệp vụ, thiếu tính chuyên nghiệp; tổ chức bộ,

máy biên chế làm công tác pháp chế đang bị thu hẹp lại, hầu hết các địa phương đã giải thể Phòng pháp chế thuộc các sở chuyên môn nên đã ảnh hưởng đến hoạt động xây dựng, ban hành văn bản quy định chi tiết thi hành văn bản quy phạm pháp luật. Bên cạnh đó, các chính sách, pháp luật trong lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; tội gây ô nhiễm môi trường và các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy nội dung rộng, phức tạp, liên quan đến nhiều ngành nên khó tránh khỏi sự chồng chéo, mâu thuẫn về mặt nội dung.

b) Về bảo đảm các điều kiện thi hành pháp luật

Bên cạnh những tồn tại, hạn chế nói chung của việc bảo đảm các điều kiện cho thi hành pháp luật, việc bảo đảm các điều kiện cho thi hành pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy có những tồn tại, hạn chế riêng như:

- Đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác quản lý nhà nước về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy còn thiếu về số lượng, chất lượng chưa đồng đều, chưa chuyên nghiệp do kiêm nhiệm nhiều nhiệm vụ, đặc biệt là ở cấp huyện và cấp xã;

- Công tác phối hợp giữa các ngành, các cấp ở một số địa phương còn hạn chế, chưa chặt chẽ, thống nhất, kịp thời trong tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy;

- Nguồn kinh phí và các trang thiết bị kỹ thuật cho hoạt động quản lý nhà nước và đào tạo bồi dưỡng, nâng cao trình độ cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức ngành quản lý đất đai, rừng, tài nguyên và môi trường, phòng cháy chữa cháy mới đáp ứng được yêu cầu cơ bản, phương tiện kỹ thuật thực hiện các hoạt động chuyên môn, hoạt động thanh tra, kiểm tra còn thiếu, chưa đáp ứng được yêu cầu, đặc biệt là kinh phí, cơ sở vật chất, trang thiết bị bảo đảm cho việc tổ chức thi hành pháp luật về các lĩnh vực trọng tâm, liên ngành.

Nguyên nhân của tồn tại, hạn chế nêu trên chủ yếu xuất phát từ bối cảnh kinh tế - xã hội của đất nước đang trong giai đoạn tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế, thắt chặt đầu tư công; công tác tuyên truyền, nâng cao ý thức trách

nhiệm của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức thi hành công vụ còn hạn chế; chưa thu hút được sự tham gia, phối hợp hiệu quả của cộng đồng dân cư trong việc tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về các lĩnh vực trọng tâm, liên ngành.

c) Việc tuân thủ pháp luật

Qua xem xét báo cáo của các bộ, ngành và địa phương, Bộ Tư pháp nhận thấy, hoạt động thi hành pháp luật của cơ quan nhà nước, người có thẩm quyền có những tồn tại, hạn chế chủ yếu sau:

- Năm 2021, do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 nên công tác thanh tra, kiểm tra tại trung ương cũng như địa phương chưa được tổ chức thường xuyên, số lượng đơn vị được thanh tra, kiểm tra còn ít, bị động do số đối tượng quản lý nhiều trong khi nguồn lực có hạn, phần lớn chỉ tổ chức kiểm tra, thanh tra, xử lý khi phát hiện vi phạm pháp luật.

- Công tác phối hợp giữa một số bộ, ngành trong việc giải quyết những mâu thuẫn, chồng chéo của chính sách về đất đai, rừng, bảo vệ môi trường, phòng cháy chữa cháy còn chưa kịp thời nên gây khó khăn cho địa phương trong việc áp dụng; tại địa phương, sự phối hợp giữa các sở, ngành liên quan trong việc thực hiện chính sách, pháp luật có lúc chưa chặt chẽ, kịp thời làm ảnh hưởng đến quyền lợi của người dân, doanh nghiệp;

- Trong năm 2021, số vụ án được khởi tố liên quan đến lĩnh vực quản lý đất đai, bảo vệ rừng,... tuy không nhiều nhưng diễn biến phức tạp, nhiều vụ việc gây bức xúc dư luận xã hội và cơ quan tiến hành tố tụng gặp một số khó khăn vướng mắc trong quá trình giải quyết. Trong đó chủ yếu là do nhiều quy định của pháp luật liên quan đến lĩnh vực này chưa được các cơ quan tiến hành tố tụng nhận thức thống nhất.

Việc tuân thủ pháp luật của người dân, doanh nghiệp có những tồn tại, hạn chế chủ yếu sau:

- Công tác đấu tranh với tội phạm về khai thác rừng, xâm hại rừng gặp nhiều khó khăn. Địa điểm xảy ra các vụ việc thường là những khu vực rừng núi hiểm trở, diện tích rừng bị xâm hại nằm rải rác trên diện rộng. Mặt khác, đa số các đối tượng vi phạm pháp luật về rừng và bảo vệ rừng đều là người dân tộc thiểu số, nhận thức về pháp luật còn hạn chế.

- Trên tuyến biển, vi phạm chủ yếu là mua bán, vận chuyển hàng hóa trái phép, thuyền viên làm việc trên tàu không có chứng chỉ thuyền viên, tàu không

có sổ danh bạ thuyền viên, không mang theo giấy chứng nhận đăng ký tàu cá, không trang bị hoặc trang bị không đủ thiết bị, dụng cụ cứu sinh, cứu đuối, phòng cháy, chữa cháy theo quy định, tàu cá Việt Nam sang vùng biển nước ngoài đánh bắt hải sản trái phép bị lực lượng chức năng nước ngoài bắt giữ, xử lý vẫn tiếp diễn.

- Trên tuyến biên giới đất liền, biên giới biển, vi phạm hành chính cơ bản được kiểm soát, nhưng số vụ việc vẫn ở mức cao, phương thức, thủ đoạn hoạt động vi phạm pháp luật hành chính ngày càng tinh vi. Vi phạm bị phát hiện, xử lý chủ yếu là gian lận thương mại, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới, mua bán, vận chuyển hàng hóa không có hoặc không đầy đủ giấy tờ hợp pháp, vận chuyển hàng hóa không rõ nguồn gốc xuất xứ, vận chuyển hàng cấm, vi phạm các quy định về bằng, chứng chỉ chuyên môn thuyền viên, vi phạm các quy định về cư trú, đi lại trong khu vực biên giới, khai thác khoáng sản, thủy sản trái phép. Đặc biệt, do dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, chính sách hạn chế đi lại giữa Việt Nam và các nước dẫn đến hoạt động xuất, nhập cảnh trái phép gia tăng.

Những tồn tại, hạn chế trong việc tuân thủ pháp luật xuất phát từ những nguyên nhân chủ yếu sau:

- Lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy là lĩnh vực có phạm vi rộng, phức tạp, liên quan đến nhiều chủ thể. Hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh về các vấn đề nêu trên tồn tại những quy định bất cập, mâu thuẫn dẫn đến nhiều khó khăn trong quá trình thực hiện;

- Nguồn nhân lực và ngân sách bố trí cho công tác thi hành pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy hiện vẫn còn hạn chế, ảnh hưởng đến việc bảo đảm các điều kiện cho thi hành pháp luật;

- Công tác tuyên truyền chế độ chính sách cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy chưa đi sâu vào từng nhóm đối tượng nên người dân, doanh nghiệp chưa ý thức được trách nhiệm trong tuân thủ pháp luật.

Phần thứ ba

ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

I. Về các giải pháp nâng cao hiệu quả công tác theo dõi thi hành pháp luật

1. Đối với Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ

Bộ Tư pháp kiến nghị Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ một số nội dung sau:

1.1. Chính phủ giao Bộ Tư pháp nghiên cứu, trình Chính phủ xem xét, ban hành Nghị định sửa đổi Nghị định số 55/2011/NĐ-CP ngày 04/07/2011 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của tổ chức pháp chế phù hợp, đáp ứng thực tiễn để tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho việc bố trí, sắp xếp tổ chức bộ máy, biên chế làm công tác pháp chế đảm bảo thực hiện tốt nhiệm vụ pháp chế nói chung và theo dõi thi hành pháp luật nói riêng.

1.2. Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo Bộ Nội vụ có văn bản hướng dẫn các bộ, ngành và địa phương trong việc kiện toàn tổ chức pháp chế các bộ, ngành, địa phương; bố trí sắp xếp hợp lý biên chế pháp chế chuyên trách tại các sở, ngành chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương để thực hiện nhiệm vụ công tác pháp chế nói chung và công tác theo dõi thi hành pháp luật nói riêng.

1.3. Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo Bộ Tài chính nghiên cứu, xây dựng Thông tư hướng dẫn về kinh phí theo dõi tình hình thi hành pháp luật.

2. Đối với các Bộ, ngành, địa phương

Bộ Tư pháp đề nghị Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong phạm vi thẩm quyền được giao, tổ chức thực hiện một số nội dung sau:

2.1. Nghiên cứu, đề ra các giải pháp khắc phục các tồn tại, hạn chế đã được các bộ, ngành và địa phương phát hiện ra trong quá trình theo dõi tình hình thi hành pháp luật thuộc phạm vi, lĩnh vực quản lý nhà nước của bộ, ngành và địa phương.

2.2. Xử lý theo thẩm quyền hoặc kiến nghị cấp có thẩm quyền xử lý các kiến nghị về xây dựng, ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật; sửa đổi,

bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật còn thiếu tính khả thi, chưa bảo đảm tính kịp thời, thống nhất, đồng bộ với hệ thống pháp luật được nêu tại Phụ lục I, Phụ lục II kèm theo Báo cáo này.

2.3. Chủ động tiếp nhận, xử lý kịp thời các phản ánh, kiến nghị “nóng” về tình hình thi hành pháp luật trong phạm vi ngành, lĩnh vực, địa bàn quản lý của bộ, ngành và địa phương.

2.4. Quan tâm kiện toàn tổ chức, bố trí, sắp xếp hợp lý biên chế làm công tác pháp chế đủ về số lượng và đáp ứng yêu cầu chuyên môn, nghiệp vụ để thực hiện tốt công tác pháp chế nói chung và theo dõi thi hành pháp luật của bộ, ngành và địa phương.

2.5. Thực hiện nghiêm túc chế độ báo cáo về công tác theo dõi thi hành pháp luật theo quy định của Nghị định số 32/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP.

2.6. Bố trí đủ kinh phí hàng năm để triển khai đầy đủ, hiệu quả, thực chất các hoạt động theo dõi thi hành pháp luật được nêu trong Kế hoạch theo dõi tình hình thi hành pháp luật của bộ, ngành và địa phương.

II. Về các giải pháp nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật trong lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy

1. Đối với Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ

Để kịp thời tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc và khắc phục những tồn tại, hạn chế trong việc thi hành pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy, Bộ Tư pháp kiến nghị Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quan tâm chỉ đạo, ưu tiên nguồn lực cho việc thực hiện một số giải pháp sau:

1.1. Xem xét trình Quốc hội sửa đổi, bổ sung các văn bản đã được các bộ, ngành, địa phương kiến nghị liên quan đến lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy thuộc thẩm quyền ban hành của Quốc hội (nêu tại Phụ lục II báo cáo này).

1.2. Xem xét, xử lý theo thẩm quyền đối với các kiến nghị của các bộ, ngành, địa phương liên quan đến lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng

đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy.

2. Đối với các bộ, ngành và địa phương

Bộ Tư pháp đề nghị Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong phạm vi thẩm quyền được giao, tổ chức thực hiện một số nội dung sau:

2.1. Tập trung nguồn lực rà soát, tự theo dõi, kiểm tra các văn bản quy phạm pháp luật, văn bản áp dụng pháp luật do bộ, ngành ban hành theo thẩm quyền liên quan đến lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy để có giải pháp kịp thời sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện nhằm nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật trong lĩnh vực được giao quản lý nhà nước.

2.2. Tăng cường cơ chế phối hợp trong việc ban hành và tổ chức thực thi các văn bản quy phạm pháp luật, văn bản áp dụng pháp luật liên quan đến lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy để nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả thi hành pháp luật và hoàn thiện hệ thống pháp luật.

2.3. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra tình hình chấp hành pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy theo thẩm quyền; phối hợp chặt chẽ trong việc triển khai các hoạt động tuyên truyền phổ biến pháp luật, kiểm tra việc chấp hành và xử lý vi phạm pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy.

2.4. Xử lý theo thẩm quyền hoặc kiến nghị cấp có thẩm quyền xử lý các kiến nghị về xây dựng, ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật; sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật còn thiếu tính khả thi, chưa bảo đảm tính kịp thời, thống nhất, đồng bộ với hệ thống pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng;

bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy được nêu tại Phụ lục II kèm theo Báo cáo này.

2.5. Tăng cường phản ứng chính sách, có cơ chế hiệu quả, hợp lý trong xử lý các vụ việc phát sinh trong thực tiễn tại địa phương trong lĩnh vực cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy.

2.6. Đổi mới, đa dạng hóa nội dung, hình thức tuyên truyền, phổ biến pháp luật về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thu hồi đất; giao rừng và chuyển mục đích sử dụng rừng; bảo vệ môi trường biển và hải đảo; các điều kiện an toàn phòng cháy và chữa cháy để nâng cao nhận thức và ý thức tuân thủ pháp luật của người dân, doanh nghiệp.

2.7. Huy động sự tham gia của các ngành, các cấp, các tổ chức chính trị xã hội, xã hội nghề nghiệp và quần chúng nhân dân trong việc giám sát quá trình thực thi pháp luật và tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện tốt chính sách pháp luật.

Trên đây là Báo cáo về công tác theo dõi thi hành pháp luật năm 2021, Bộ Tư pháp kính báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, có ý kiến chỉ đạo./.

Nơi nhận:

- Như trên (để báo cáo);
- Phó TTg Thường trực CP Phạm Bình Minh (để báo cáo);
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ (để ph/h);
- UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc TW (để ph/h);
- Lưu: VT, Cục QLXLVPHC&TĐTHPL (2b).

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỦ TƯỚNG**

Đặng Hoàng Oanh

